

دفتر یادداشت آهنگسازان جوان

فرَنسِس بالودیس

مترجم: ایلیا بهارلو

مؤسسه‌ی فرهنگی - هنری ماهور

تهران ۱۳۹۳

فهرست‌نویسی پیش از انتشار

سرشناسه	بالودیس، فرنسس Balodis, Frances
عنوان و نام پدیدآور	دفتر یادداشت آهنگسازان جوان/ فرنسس بالودیس؛ مترجم ایلیا بهارلو.
مشخصات نشر	تهران: ماهور، ۱۳۹۳.
مشخصات ظاهری	۸۰ ص: مصور.
شابک	۹۷۹-۰۸۰-۲۶-۰۴۷۴-۲
وضعیت فهرست‌نویسی	فیا
عنوان دیگر	عنوان اصلی: Young composer's notebook : a student's guide to composing, 2001.
موضوع	آهنگسازی-- ادبیات کودکان و نوجوانان
موضوع	آهنگسازی -- آموزش
شناسه‌ی افزوده	بهارلو، ایلیا، ۱۳۵۹ - مترجم
رده‌بندی کنگره	۱۳۹۳ ۷۲۵۷/ب/ MT۴۰
رده‌بندی دیوینی	۷۸۱/۶۱ [ج]
شماره‌ی کتاب‌شناسی ملی	۳۶۵۰۹۱۷

مؤسسه‌ی فرهنگی - هنری ماهور

تهران، پل چوبی، خیابان حقوقی، شمارهی ۴۲، طبقه‌ی همکف
کدپستی ۱۶۱۱۹، صندوق پستی ۴۷۷-۱۹۵۷۵
تلفن: ۷۷۶۰۱۰۲۰ فکس: ۷۷۵۰۶۵۵۳

www.mahoor.com
info@mahoor.com

دفتر یادداشت آهنگسازان جوان

فرنیس بالودیس

مترجم: ایلیا بهارلو

تصویرسازی‌ها	سوزان وارد
چاپ اول	۱۳۹۳
تعداد	۲۲۰۰ جلد
لیتوگرافی	کارا
چاپ	مهراب
صحافی	نبوت

© حق چاپ محفوظ است.

ISMN: 979-0-802604-74-2

شابم: ۹۷۹-۰۰-۸۰۲۶۰۴-۷۴-۲

فهرست مطالب

۶.....	درباره‌ی نویسنده.....
۶.....	درباره‌ی مترجم.....
۷.....	یادداشت مترجم.....
۹.....	بخش اول.....
۱۲.....	الگوها در زندگی روزمره.....
۱۶.....	الگوها در هنر و موسیقی.....
۲۰.....	تکنیک‌های آهنگسازی.....
۲۲.....	طرز کار با ریتم.....
۲۴.....	چگونه آهنگسازان، موسیقی خلق می‌کنند.....
۲۶.....	تو هم می‌توانی یک آهنگساز باشی!.....
۲۸.....	ردپای آهنگسازی را دنبال کن.....
۳۰.....	تمرین، تو را کامل می‌کند!.....
۳۳.....	بخش دوم.....
۳۶.....	تکنیک‌های آهنگسازی: مرور.....
۳۸.....	الگوها در هنر و موسیقی.....
۴۲.....	تکنیک‌های جدید آهنگسازی.....
۴۴.....	طرز کار با ریتم.....
۴۶.....	نگاهی به موسیقی دیگر آهنگسازان.....
۵۰.....	تمرین، تو را کامل می‌کند!.....
۵۲.....	ردپای آهنگسازی را دنبال کن!.....
۵۴.....	آهنگسازی «شانس خودت را امتحان کن»!.....
۵۷.....	بخش سوم.....
۶۰.....	تکنیک‌های آهنگسازی: مرور.....
۶۲.....	الگوها در هنر و موسیقی.....
۶۶.....	تکنیک‌های جدید آهنگسازی.....
۶۸.....	طرز کار با ریتم.....
۷۰.....	نگاهی به موسیقی دیگر آهنگسازان.....
۷۲.....	تمرین، تو را کامل می‌کند!.....
۷۴.....	خلق یک موتیف.....
۷۸.....	ردپای آهنگسازی را دنبال کن!.....

درباره‌ی نویسنده

فرانسس بالودیس (Frances Balodis) متولد ۱۹۴۹ کانادا، دارای مدرک کارشناسی هنر از دانشگاه کوئین و کارشناسی ارشد تعلیم و تربیت از دانشگاه آکادیا، و نیز دارای دیپلم معلمی (تدریس) پیانو از رویال کنسرواتوار موسیقی و لیسانس افتخاری از کنسرواتوار ملی موسیقی کانادا است. او با بیش از پنجاه سال تجربه‌ی کار حرفه‌ای با کودکان، مشاور مخصوص تعلیم و تربیت در مدارس ملی سرتاسر کانادا است و در کلاس‌های خصوصی موسیقی خود و «کارگاه هنری موسیقی کودکان»، همه‌ی سطوح پیانو و تئوری را درس می‌دهد. خانم بالودیس در سال ۱۹۸۰ «موسیقی برای کودکان» (Music for young children) را خلق کرد که یک برنامه‌ی موسیقی جامع از سطح ورودی (ابتدایی) برای کودکان سه تا هشت سال است. او کماکان ریاست برنامه‌ی آموزشی «موسیقی برای کودکان» را به عهده دارد و سفرهای بین‌المللی برای ملاقات، آموزش و حمایت معلمین می‌کند. او سخن‌گویی فعال در روش‌های آموزش و آهنگسازی در کارگاه‌ها و کنفرانس‌هاست. خانم بالودیس به عنوان رئیس انجمن معلمین موسیقی ثبت شده در آنتاریو خدمت کرده و یک گروه گر کودکان را بیست و هشت سال رهبری کرده است. به اعتقاد او، به همه‌ی کودکان باید فرصت شنیدن، دیدن، لمس کردن، یادگرفتن و لذت بردن از موسیقی داده شود.

درباره‌ی مترجم

ایلیا بهارلو، متولد مهر ۱۳۵۹ تهران، یادگیری موسیقی و نواختن ویولن را از سنین کودکی نزد پدر آغاز کرد و پیانو را در محضر خانم‌ها: ملیک اصلانیان، فوزیه مجد و آقای گایک بابایان آموخته است. مدرک نوازندگی پیانو را از ترینیتی کالج لندن (نوامبر ۱۹۹۶) دریافت کرده و هارمونی، آنالیز و فرم را در محضر فوزیه مجد فرا گرفته است. وی فارغ‌التحصیل کارشناسی اقتصاد نظری از دانشگاه تهران (۱۳۸۱) و کارشناسی ارشد موسیقی، نوازندگی پیانو از دانشگاه هنر (۱۳۸۶) است.

یادداشت مترجم

از سنین کودکی تحت آموزش موسیقی توسط پدرم زنده یاد محمد بهارلو بودم. وی به عنوان یک نوازنده و معلم، حساسیت‌ها و سخت‌گیری‌های خودش را داشت. مثلاً همیشه پیش از نواختن یک قطعه، نت خوانی آن را می‌خواست و دقت فوق‌العاده‌ای روی اندازه‌گیری ضرب‌ها داشت که منجر به ضربه زدن با پا می‌شد. چیزی که من هم به آن پای‌بندم و معتقدم این پا زدن هنگام نت خوانی یا نواختن، ریتم درونی هنرجو را منظم می‌کند.

بعدها در تجربه‌ی بی‌نظیری که در کلاس‌های هارمونی، فرم و آنالیز نزد استاد عزیزم خانم فوزیه مجد داشتم که یازده سال به طول انجامید و نیز به طور هم‌زمان در کلاس‌های پیانوی آقای گایک بابایان دریافتم که دانش هارمونی، شناخت فرم‌های موسیقی و آنالیز قطعات چقدر به درک و بهتر نواختن آن قطعات کمک می‌کنند.

با این حال، گاهی اوقات هنگام آموزش پیانو با این پرسش هنرجویان مواجه می‌شدم که: چرا آهنگساز در این جای قطعه این طور نوشته؟ اگر می‌خواستیم پاسخ درست و کاملی به آنها بدهم باید مقدار زیادی به توضیح هارمونی می‌پرداختیم؛ بارها سعی کردم این توضیحات را بدهم ولی برای هنرجویی که یک سال کار کرده بود موضوع سنگین و غیر قابل فهم می‌شد و معمولاً با نگاه‌های متعجب روبه‌رو می‌شدم. گاهی هم هنرجویانم در حفظ کردن قطعات یا نت خوانی‌ها با مشکلاتی مواجه می‌شدند و پیشنهاد من برای رفع مشکل فقط تمرین بیشتر بود و بس که البته پیشنهاد بدی نبود! ولی به تنهایی کفایت نمی‌کرد. هنرجویانی نیز داشتم که اگرچه مدت زمان زیادی نبود که پیانو می‌نواختند، علاقه‌ی زیادی به ساختن آهنگ‌های خود داشتند، چیزهایی هم می‌نوشتند که اگرچه کمی با اصول کار فاصله داشت ولی استعداد و ذوق آنها را نشان می‌داد و من در پی یافتن کتابی بودم که اصول کار را به درستی ولی به آسانی به آنها آموزش دهد.

به همین دلایل در امر یادگیری و تدریس تلاش کردم معلم پیانویی باشم که علاوه بر آموزش قطعات به هنرجویان، هر آنچه را هم که از نظر تئوری، فرم و ساخت قطعه لازم است توضیح دهم و روشن کنم زیرا این مهم خود باعث بهتر نواختن قطعه و نیز انگیزه‌ای برای هنرجو در ساخت قطعه‌ای مشابه می‌شود. در راستای همین تفکر ترجمه‌ی کتاب‌های مبانی بنیادی موسیقی و تئوری موسیقی برای نوآموزان اتفاق افتاد و در برنامه‌ی آموزش به هنرجویانم در کلاس‌های پیانو جای گرفت. بعد با کتاب دفتر یادداشت آهنگسازان جوان آشنا شدم، کتابی که آهنگسازی را نه از منظر گام‌ها، آکوردها و مدولاسیون - که آن هم مبحثی بسیار مهم و قابل توجه است - بلکه از دیدگاه موتیف و اتفاق‌هایی که بر آن می‌افتد، مانند تکرار، سکانس، معکوس و ... بررسی می‌کند.

از دو دوست عزیزم خانم‌ها نگین زمردی و ندا صالحی‌راد که اصل کتاب‌ها را از کانادا برایم آوردند سپاسگزارم. ترجمه‌ی این کتاب را به امید زندگی‌ام پویا انصاری مهر تقدیم می‌کنم، کسی که همیشه با محبت‌ها و راهنمایی‌هایش مرا حمایت کرده است.

ایلیا بهارلو

تهران آبان ۱۳۹۳